

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 2217/2020
04.06.2020. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Божидара Вујичића, председника већа, Весне Субић и Јелице Бојанић Керкез, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., против тужене ББ из ..., Украјина, ради измене одлуке о самосталном вршењу родитељског права, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против решења Вишег суда у Новом Пазару Гж2 10/19 од 11.12.2019. године, у седници већа одржаној дана 04.06.2020. године, донео је

РЕШЕЊЕ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиоца изјављена против решења Вишег суда у Новом Пазару Гж2 бр 10/19 од 11.12.2019. године.

Образложење

Решењем Вишег суда у Новом Пазару Гж2 бр 10/19 од 11.12.2019. године одбијена је жалба тужиоца и потврђено решење Основног суда у Новом Пазару П2 652/19 од 30.09.2019. године, којим се Основни суд у Новом Пазару огласио ненадлежним за поступање у овом спору, па је тужба тужиоца АА из ... против тужене ББ из ..., Украјина, ради одређивања старатељства, одбачена.

Против правноснажног решења донетог у другом степену, тужилац је благовремено изјавио ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Испитујући дозвољеност изјављене ревизије, у смислу члана 410. став 2. тачка 5. у вези члана 420. став 6. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, број 72/11 ... 87/18), Врховни касациони суд је утврдио да је ревизија дозвољена, с обзиром да је изјављена против решења другостепеног суда којим је поступак правноснажно окончан, у спору из породичних односа (самостално вршење родитељског права), у коме је ревизија увек дозвољена, у смислу члана 208. Породичног закона. Због тога нису испитивани услови за дозвољеност ревизије из члана 404. Закона о парничном поступку на чију примену је тужилац у ревизији указао.

Врховни касациони суд је испитао правилност побијаног решења, у смислу члана 408. у вези члана 420. став 6. Закона о парничном поступку, па је утврдио да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. У ревизији се указује на битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. истог закона, али ова битна повреда није прописана као ревизијски разлог, у смислу члана 407. став 1. тачка 2. Закона о парничном поступку. Такође, ревизијом се указује и на битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. ЗПП, али се не наводи посебно коју то одредбу Закона о парничном поступку другостепени суд није применио или није правилно применио, а што је било или могло да буде од утицаја на правилност или законитост побијаног решења.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је поднео тужбу против тужене ради измене одлуке о самосталном вршењу родитељског права над мал. ВВ, са предлогом да се он повери на чување, негу и васпитање тужиоцу, који ће самостално вршити родитељско право и да се том пресудом промени ранија одлука о самосталном вршењу родитељског права по пресуди Основног суда у Новом Пазару П2 1199/16 од 20.03.2018. године и пресуди Апелационог суда у Крагујевцу Гж2 2276/18 од 28.06.2018. године. Као пребивалиште тужене тужилац је означио место ... у Украјини, с тим што тужена нема држављанство Републике Србије, односно она је држављанин Украјине.

На овако утврђено чињенично стање нижестепени судови су правилно применили одредбе Закона о решавању сукоба закона са прописима других земаља („Службени лист СФРЈ“, број 42/82, 72/82, „Службени лист СРЈ“, број 46/96 и „Службени гласник РС“, број 46/2006) и правилно закључили да у овом спору не постоји надлежност суда Републике Србије, па ни Основног суда у Новом Пазару.

Надлежност суда Републике Србије у споровима о чувању, подизању и васпитавању деце која су под родитељским старањем прописана је чланом 66. наведеног Закона, и кад тужени нема пребивалиште у Републици Србији, ако су оба родитеља држављани Републике Србије, а ако су тужени и дете држављани Републике Србије и ако обоје имају пребивалиште у Републици Србији надлежност домаћег суда је искључива.

С обзиром да је тужена држављанин Украјине, да је њој мал. ВВ правноснажном одлуком додељен на самостално вршење родитељског права и да и тужена и мал. ВВ имају пребивалиште у Украјини, а тужена нема држављанство Републике Србије, правилно су нижестепени судови закључили да нису испуњени услови на основу којих би била заснована надлежност суда у Републици Србији, а за своју одлуку дали су довољно разлога, које у свему прихвата и Врховни касациони суд.

Супротно наводима ревизије, у конкретном случају нема места примени члана 69. Закона о спречавању сукоба закона са прописима других земаља, без обзира што су и тужилац и његов син мал. ВВ држављани Републике Србије, с обзиром да је чланом 66. прописана надлежност у споровима о чувању, подизању и васпитавању деце која су под родитељским старањем, који представља специјалну норму за одређивање надлежности домаћег суда, управо у споровима као што је и спор у конкретном случају. Поред тога, лице према коме се подноси захтев је украјински држављанин, па се ни у том смислу не може применити члан 69. наведеног Закона. Искључива

надлежност суда Републике Србије би постојала да су тужена и дете југословенски држављани и да имају пребивалиште у Републици Србији, како је то прописано ставом 2. члана 66. наведеног Закона.

На правилност побијаног решења нису од утицаја наводи ревизије да је тачка везивања у овој правној ствари пресуда домаћег суда чија се измена тражи овом тужбом. Тачка везивања или одлучујућа чињеница у конкретном случају је држављанство тужене мајке и место пребивалишта тужене и мал. детета. С обзиром да је тужена држављанин Украјине и да она и мал. дете странака имају пребивалиште у Украјини, домаћи суд није надлежан да одлучује о самосталном вршењу родитељског права над мал. дететом, у смислу члана 66. Закона о решавању сукоба закона са прописима других земаља.

Остали наводи ревизије којима се указује на повреде права детета које чини тужена над заједничким сином парничних странака није од утицаја на одлуку о ненадлежности домаћег суда.

Из наведених разлога одлучено је као у изреци решења, у смислу члана 414. став 1. у вези члана 420. став 6. Закона о парничном поступку.

**Председник већа – судија
Божидар Вујичић, с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић**